

(технологія блокчейну в інформаційних мережах уряду), e-Law (онлайн-база офіційних державних документів), e-Court (система автоматизованих судових процесів), e-Police (використання мобільної робочої станції поліцейського патруля та системи позиціонування);

– охорона здоров'я (healthcare), в яку входять e-Health Records (національна база даних історій хвороб пацієнтів), e-Prescription (централізована безпаперова система для видачі та обробки медичних рецептів);

– мобільні сервіси (mobility services), в яку входять Intelligent Transportation Systems (інтелектуальна транспортна система для безпечного пересування та логістики), Mobile Parking (сплата за паркування через мобільні телефони), Border Queue Management (система управління для проходження черги на пунктах пропуску через кордон країни);

– бізнес і фінанси (business and finance), в яку входять e-Tax (система подання податкових декларацій), e-Banking (електронна ідентифікація, онлайн банківські послуги), e-Business Register (електронний бізнес-реєстр для реєстрації бізнесу), Industry 4.0 (вдосконала автоматизація та обмін даними у заводському виробництві);

– освіта (education), в яку входять e-School (веб-додатки для відображення учбового процесу), Dream Apply (система набору та маркетингу для вступу абітурієнтів до університетів), Estonian Education Information System (державна база даних про заклади освіти Естонії), Eliis (програмне забезпечення для організації повсякденної роботи дошкільних установ та дитячих садків) [2].

Взявши за взірць досвід Естонії з впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, Україна вибудовує в перспективі схожу модель електронного урядування. На сьогоднішній день вирішальним стало, те що у 2017 році Естонією за домовленістю були передані права на впровадження Державному агентству з питань електронного урядування України інтегрованої системи обміну даних X-Road, яка отримала адаптовану для України назву «Трембіта». Зазначена система є центральним з'єднувальним ланцюгом, який забезпечить взаємодію органів виконавчої влади у державній інформаційно-технологічній мережі.

Позитивним зрушення в цьому напрямі стало прийняття у травні 2018 року Кабінетом Міністрів України постанови щодо деяких питань організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. Зокрема, постановою передбачається реєстрація в Національному реєстрі електронних інформаційних ресурсів реєстрів Мін'юсту України, Держгеокадастра України, Державної міграційної служби України, Державної фіскальної служби України, Мінсоцполітики України, МВС України, Фонду державного майна України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства фінансів України, Пенсійного фонду України, Центральної

виборчої комісії України, Державної судової адміністрації України, Держархбудінспекції України. Кінцевою метою цього є подальший обмін даними й електронними повідомленнями у визначених форматах через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів [3], а саме «Трембіту». Для органів державної влади Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів буде умовною точкою входу і виходу для отримання необхідних даних з вищезазначених реєстрів під час виконання їх повноважень. Після впровадження системи обміну даних «Трембіта», неодмінно постане питання модернізації адміністративних процесів в органах влади задіяних у системі.

На наш погляд, щоб закріпити успіх реалізації задуму постанови, необхідно направленість її вимог винести у законодавчу площину з послідовним прийняттям відповідного закону.

Список використаних джерел

1. Офіційний веб-сайт міністерства юстиції Естонської республіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.riigiteataja.ee/>
2. Веб-сайт е-Естонія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.e-estonia.com/>
3. Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 357. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-organizaciyi-elektronnoyi-vzayemodiyi-derzhavnih-elektronnih-informacijnih-resursiv>

Оксана МЕДВЕДЧУК

*аспірантка кафедри публічного адміністрування
Міжрегіональної академії управління персоналом*

УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА З ПИТАНЬ САМОРЕГУЛЮВАННЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Реформа соціально-економічних відносин в Україні обумовлює зміни у системі публічного управління, шляхом впровадження досвіду європейських країн в рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і державами-членами ЄС, з іншої сторони.

Значні зміни очікуються в будівельній галузі. Зарубіжний досвід свідчить, що у деяких країнах, зокрема у Франції, Великобританії, Німеччині не існує обов'язкової атестації будівельних фірм.

У цих країнах сформована державна політика надання економічних переваг для організацій, які сертифіковані в певній, визнаній державою системі. В межах інформаційної компанії роз'яснюються переваги

членства в асоціаціях чи сертифікації за певною системою. Так, у Великобританії з 1997 року діє схема самосертифікації підприємств, яка була запроваджена урядом. Суть схеми полягає в тому, що виконання певних видів будівельних робіт організацією, яка визнана компетентною, не підлягають інспекції будівельного контролю. Замість цього представник фірми видає споживачам відповідний сертифікат про те, що роботи виконані відповідно до будівельних правил. «Будівельними правилами – 2000» визначений перелік асоціацій, члени яких автоматично вважаються компетентними. Споживачі отримують вигоду від зниження ціни робіт, оскільки плата за контроль за станом будівництва при самосертифікації не стягується. Будівельні організації, які приєдналися до цієї схеми, уникають часових і фінансових витрат на подання до місцевого органу влади повідомлення про будівництво. Місцевим органам влади така схема дозволяє сконцентрувати свої ресурси на більш значущих та ризикованих об'єктах.

Урядом Великобританії також була започаткована так звана Марка довіри (Trust Mark), до якої можуть приєднатись підприємства через членство у визнаній професійній асоціації; через оцінку на відповідність стандартам Trust Mark, яку можуть здійснювати лише визначені організації (AJA Registrars, BM Trada, British Board of Agreement (BBA), Consumer Protection Association (CPA), Exor Management Services (EXOR) та шляхом рекомендації місцевих органів влади.

Суттєвим кроком до покращення надання послуг у будівельній галузі Великобританії стало створення державно-приватного партнерства з Capita Business Services щодо створення Constructionline – центрального урядового списку кваліфікованих підрядників та консультантів. Якщо організація є членом Constructionline, вона подає на конкурс документи за спрощеним переліком.

В Європі також існують об'єднаннями представників однієї професії (наприклад, інженерів, архітекторів) у формі Палат. Членство у Палаті може бути обов'язковою умовою для представника певної професії для самостійного виконання ним робіт як приватного підприємця або фахівця будівельної або проектної фірми. Прикладом таких Палат є Палата інженерів та Палата архітекторів Німеччини [1, с. 4 ? 6].

Вивчення досвіду економічно розвинених країн вказує на спільність цілей державного регулювання у будівництві та, водночас, на різноманіття форм, які може приймати національна система такого регулювання, шляхів, методів і засобів досягнення цілей, які є в арсеналі окремо взятої держави, та їх особливостей при передачі регуляторних функцій недержавним саморегульним організаціям [2, с. 11].

Загалом з аналізу зарубіжного досвіду регулювання будівельної діяльності слідує, що, окрім законодавчих актів, прийнятих уповноваженими органами, управління здійснюється відповідними саморегульними органами, які розроблять власні стандарти, правила,

умови здійснення будівництва та виконують цілий спектр переданих державою функцій. Тенденція регулювання будівництва спрямована не лише на передачу значного обсягу повноважень місцевим органам державної влади, органам місцевого самоврядування, які в процесі реалізації будівельних питань мають можливість враховувати особливості тієї чи іншої місцевості. Також значна роль у регулюванні будівництва відводиться саморегульним організаціям.

Запропонований аналіз дозволяє зробити наступні узагальнення. Перспективним напрямком розвитку будівельної галузі, спрямованим на забезпечення якості і надійності будівельної продукції, є роздержавлення регулювання будівельної діяльності. Українське законодавство вже містить передумови для запровадження таких механізмів. На сьогодні створені і діють саморегульні організації у сфері архітектурної діяльності, їм делеговано окремі повноваження щодо допуску на ринок і регулювання ринку. Досвід цих організацій має стати основою для удосконалення та впровадження ефективних моделей саморегулювання, визначених за результатами вивчення й апробації кращих зарубіжних практик з роздержавлення публічного управління у будівництві.

Роздержавлення регулювання будівельної діяльності з урахуванням міжнародного досвіду сприятиме послабленню рівня владно-адміністративного тиску у будівництві, розвантаженню органів державної влади від невластивих функцій; підвищенню відповідальності учасників ринку (у т.ч. матеріальної) і, як наслідок, покращенню якості робіт і послуг, надійності будівельної продукції.

1. Беркута А. В. Організаційні та економічні аспекти зарубіжного досвіду саморегулювання в будівництві / А. В. Беркута, В. А. Осинська, О. М. Галінський, І. В. Вахович // Будівельне виробництво. – 2010. – № 52. – С. 3 – 8. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/buvu_2010_52_3.

2. Медведчук О.В. Роль інститутів професійного самоврядування в розвитку системи технічного регулювання у будівництві / Д.В. Барзилович, О. М. Непомнящий, О.В. Медведчук // Вісник Держархбудінспекції України. Спеціальний випуск. – 2015. – С. 11 – 14.